

Handläggare
Yasmine Ekman-Munir
Telefon: 0850801682

Till
Rinkeby-Kista stadsdelsnämnd
2020-08-27

En sjukförsäkring anpassad efter individen (SOU 2020:26)

Anmälan av kontorsyttrande

Förslag till beslut

Stadsdelsnämnden lägger anmälan till handlingarna.

Sammanfattning

Kommunstyrelsen önskar svar på remissen En sjukförsäkring anpassad efter individen (SOU 2020:26).

Förvaltningen har i remissvaret som lämnats till kommunstyrelsen lämnat följande svar. Förvaltningen är positiv till förslagen som beskrivs i utredningen och bedömer att de kan gynna ett flertal målgrupper i stadsdelsområdet och inom socialtjänsten. Flexibla lösningar kring arbetstiden kan leda till att fler personer som är i behov av ekonomiskt bistånd får möjlighet till fortsatt arbete eller ta steget in på arbetsmarknaden.

Utredningens förslag bör även leda till att personer som är på väg tillbaka i arbete i högre utsträckning kan anpassa sin arbetstid och samtidigt ha rätt till sjukpenning. Vilket leder till en mer stabil och jämlik ekonomisk situation eftersom inkomsten i större utsträckning är känd och färre personer behöver ansöka om ekonomiskt bistånd. Individbaserade lösningar om arbetstiden och tät samverkan med Försäkringskassan ökar möjligheten att arbetsgivare önskar anställa personer med erfarenhet av långtidssjukskrivning.

Bakgrund

Kommunstyrelsen har skickat remissen En sjukförsäkring anpassad efter individen (SOU 2020:26) för besvarande senast 2020-06-26.

Då anstånd inte beviljades besvaras remissen genom ett kontorsyttrande. En sammanfattning av remissen bifogas. Hela remissen finns att läsa, se länk

<https://www.regeringen.se/rattsliga-dokument/statens-offentliga-utredningar/2020/04/sou-202026/>

Övriga remissinstanser är stadsledningskontoret, socialnämnden, stadsdelsnämnderna Hägersten-Liljeholmens och Skärholmen och kommunstyrelsens råd för funktionshinderfrågor.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom avdelningen individ och familj.

Ärendet

Regeringen beslutade den 12 april 2018 att utse en särskild utredare med uppdrag att analysera delar av regelverket kring sjukförsäkringen och lämna författningsförslag, om det bedömdes som nödvändigt.

I slutbetänkande redovisar utredningen de två sista uppdragen vilka är:

- Anpassa försäkringsskyddet för personer med timanställningar och andra tidsbegränsade anställningar (i betänkandet används begreppet behovsanställd).
- Regelverk för att den försäkrades arbetsförmåga ska kunna tas tillvara fullt ut.

Utredningen lyfter fram att den allmänna sjukförsäkringen infördes vid en tidpunkt då tillsvidareanställning var normen för många. I dag ser regelverket annorlunda ut. Utredaren har identifierat problem med nuvarande upplägg och lämnar i utredningen förslag på lösningar.

Anpassningar av försäkringsskyddet för personer med timanställningar och andra tidsbegränsade anställningar

En behovsanställd som har inbokade arbetspass betraktas som anställd och får sin arbetsförmåga bedömd mot behovsanställningen. Ett problem är om den behovsanställde däremot inte har några inbokade arbetspass betraktas hen som arbetslös och får sin arbetsförmåga bedömd mot den bredare bedömningsgrunden ”normalt förekommande arbete” redan från första sjukdagen. Om den försäkrad bedöms mot normalt förekommande arbete bedöms hen oftare ha arbetsförmåga och därmed inte ha rätt till sjukpenning än om hen hade bedömts mot sitt arbete. Ett exempel kan illustrera detta. En person arbetar som vårdbiträde och drabbas av rygg- och axelbesvär vilket hindrar lyft. Om personen får sin arbetsförmåga bedömd mot arbetet som vårdbiträde anses arbetsförmågan troligen vara nedsatt och hen har rätt till sjukpenning. Om hen däremot provas mot normalt förekommande arbete är risken stor att hen bedöms kunna försörja sig i ett mindre fysiskt ansträngande arbete som är normalt förekommande på arbetsmarknaden. Då nekas sjukpenning. Frågan om personer som

är behovsanställda betraktas som arbetslös eller anställd har då stor betydelse för om man har rätt till sjukpenning eller inte.

Ett bekymmer är i detta fall är att den enskilde kan ha svårt att förutse om hens ansökan om sjukpenning kommer att prövas mot ett normalt förekommande arbete eller mot det arbete som hen faktiskt har utfört före insjuknandet.

Regelverk kring möjligheten att bevilja partiell sjukpenning utifrån målet att underlätta återgång till arbete

Utredningen lyfter att regelverket för att bevilja partiell sjukpenning utifrån förläggning av arbetstiden med målet att återgå i arbete inte är flexibelt utan i stället tenderar att motverka återgång i arbete.

Regelverket utgår från att deltidssjukskrivna personer ska minska sin arbetstid med lika mycket varje dag. Dessa personer har olika behov och förutsättningar. Vissa har lättare att klara ett arbete på deltid om de, med arbetsgivarens tillåtelse, har möjlighet att förlägga arbetstiden på ett sätt som passar deras situation. Det kan till exempel handla om att minska antalet ansträngande resor till och från arbetet. För försäkrade med psykiatriska diagnoser kan det vara av särskild vikt för möjligheterna till återgång i arbete att partiell sjukpenning kan beviljas utifrån en mer flexibel förläggning av arbetstiden. Regelverket i dag tar inte tillvara den arbetsförmåga som finns hos personen och motverkar ibland möjligheterna till rehabilitering.

Förslag

- En försäkrad som är behovsanställd ska få sin arbetsförmåga bedömd mot behovsanställningen. Sjukpenning lämnas utan hänsyn till den begränsning av beloppet som gäller för arbetslösa.
- Partiell sjukpenning utifrån en annan förläggning av arbetstiden än att denna minskas i samma omfattning varje dag om förläggningen inte försämrar möjligheterna till återgång i arbete ska kunna beviljas av Försäkringskassan.

Konsekvenser

- Förbättrat försäkringsskydd vid sjukdom för behovsanställda.
- Ökad rättssäkerhet eftersom det blir tydligare för den behovsanställde vilket arbete som ansökan om sjukpenning prövas mot.
- Ökade möjligheter att tillvarata arbetsförmågan och underlättar återgången i arbete för dem med partiell sjukpenning samt underlättar arbetsförsök vid hel sjukskrivning.
- Arbetsgivare ges utökade möjligheter till flexibla lösningar vid anpassnings- och rehabiliteringsverksamheten genom

förslagen rörande arbetstidens förläggning och förbättrad samverkan med Försäkringskassan

- Försäkringskassan ges bättre förutsättningar att tillvarata arbetsförmåga för försäkrade vid deltidssjukskrivning.
- Fler möjligheter ges till mer anpassade lösningar vid återgång i arbete, bedöms gynna samarbetet mellan Försäkringskassan och hälso- och sjukvården särskilt då rehabiliteringskoordinatorer är involverade i den försäkrades återgång i arbete.
- Ökade kostnaderna i socialförsäkringen med mellan 93,5 och 132 miljoner kronor.
- Ökad ekonomisk jämställdhet mellan kvinnor och män.

Förslag

Förvaltningen föreslår att nämnden lägger redovisningen till handlingarna.

Johan Hernman
t.f. stadsdelsdirektör

Anna Mattsson
avdelningschef

Bilagor

1. Svar på remiss En sjukförsäkring anpassad efter individen (SOU 2020:26) (kontorsyttrande)
2. En sjukskrivning anpassad efter individen (sammanfattning)

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Johan Hernman, stadsdelsdirektör	2020-06-25
Anna Mattsson, Avdelningschef	2020-06-22